

Conf. univ. dr. **ROXANA MATEFI**

Sinteze și aplicații de drept civil

Partea generală. Persoanele

Editura
Stamangiu
2024

CUPRINS

I. PARTEA GENERALĂ	1
Capitolul I. Noțiuni introductive	1
I. Sisteme de drept	1
II. Principiile dreptului civil	3
III. Comparație între dreptul civil și alte ramuri de drept	6
IV. Aplicații	7
Capitolul II. Norma juridică	10
I. Structură	10
II. Clasificarea normelor juridice	11
III. Aplicații	14
Capitolul III. Izvoarele dreptului civil	17
Capitolul IV. Aplicarea legii civile	21
I. Aplicarea legii civile în timp	21
II. Aplicarea legii civile în spațiu	23
III. Aplicarea legii civile cu privire la persoane	24
IV. Aplicații	24
Capitolul V. Interpretarea legii civile	28
I. Modalități de interpretare	28
II. Metode de interpretare a normei juridice	29
III. Aplicații	30
Capitolul VI. Raportul juridic civil	33
I. Caractere juridice	33
II. Structura	33
III. Părțile raportului juridic	34
IV. Conținutul raportului juridic civil	43
V. Obiectul raportului juridic	48
VI. Aplicații	56

Capitolul VII. Actul juridic civil	60
I. Clasificare	60
II. Aplicații	66
Capitolul VIII. Condițiile de validitate ale actului juridic civil	69
I. Condiții de fond	69
II. Condiții de formă	87
III. Aplicații	91
Capitolul IX. Modalitățile obligației	106
I. Termenul	106
II. Condiția	108
III. Sarcina	113
IV. Aplicații	114
Capitolul X. Efectele actului juridic civil	120
I. Interpretarea actului juridic civil	120
II. Principiile efectelor actului juridic civil	122
III. Aplicații	133
Capitolul XI. Nulitatea actului juridic civil	138
I. Trăsături	138
II. Comparație între nulitate și alte instituții	139
III. Funcțiile nulității	141
IV. Clasificare	141
V. Cauze de nulitate	145
VI. Efectele nulității	146
VII. Aplicații	152
Capitolul XII. Prescripția extinctivă	166
I. Domeniul de aplicare	166
II. Efectele prescripției extinctive	169
III. Termenele de prescripție	170
IV. Decăderea din drept	181
V. Calculul termenelor de prescripție și de decădere	183
VI. Aplicații	184
RĂSPUNSURI	206
I. Noțiuni introductive	206

II. Norma juridică	207
III. Aplicarea legii civile	209
IV. Interpretarea legii civile	210
V. Raportul juridic civil	210
VI. Actul juridic civil	211
VII. Condițiile de validitate ale actului juridic civil	211
VIII. Modalitățile actului juridic civil	214
IX. Efectele actului juridic civil	214
X. Nulitatea actului juridic civil	218
XI. Prescripția extinctivă	220
II. PERSOANELE	223
Capitolul I. Persoana fizică. Noțiune	223
I. Numele	224
II. Domiciliul	231
III. Reședința	236
IV. Starea civilă	237
Capitolul II. Capacitatea de folosință a persoanei fizice	243
Capitolul III. Capacitatea de exercițiu a persoanei fizice	249
Jurisprudență	256
Capitolul IV. Declararea judecătorească a morții persoanei fizice	259
Jurisprudență	263
Capitolul V. Ocrotirea persoanei fizice	267
I. Ocrotirea minorului	267
II. Ocrotirea majorului	284
III. Jurisprudență	296
Capitolul VI. Respectul datorat ființei umane și drepturilor ei inerente	298

Capitolul VII. Teste de verificare privind	
   persoana fizică _____	305
Testul nr. 1 _____	305
Testul nr. 2 _____	310
Testul nr. 3 _____	313
Testul nr. 4 _____	317
Testul nr. 5 _____	319
Testul nr. 6 _____	322
Testul nr. 7 _____	324
Capitolul VIII. Persoana juridică. Noțiune _____	327
Capitolul IX. Capacitatea de folosință	
   a persoanei juridice _____	340
Capitolul X. Capacitatea de exercițiu	
   a persoanei juridice _____	343
Capitolul XI. Reorganizarea persoanei juridice _____	345
I. Fuziunea _____	346
II. Divizarea _____	347
III. Transformarea _____	348
IV. Data transmiterii drepturilor și obligațiilor în cazul reorganizării _____	349
V. Opoziția la actele prin care s-a dispus reorganizarea _____	349
Capitolul XII. Încetarea persoanei juridice _____	351
Capitolul XIII. Teste de verificare privind	
   persoana juridică _____	354
Testul nr. 1 _____	354
Testul nr. 2 _____	357
Testul nr. 3 _____	361
Testul nr. 4 _____	364
Testul nr. 5 _____	367
Testul nr. 6 _____	370
Testul nr. 7 _____	373
Testul nr. 8 _____	376

Răspunsuri teste de verificare	378
I. Persoana fizică	378
II. Persoana juridică	380

ANEXĂ

Decizia nr. 601/2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 164 alin. (1) din Codul civil	385
---	------------

BIBLIOGRAFIE	405
---------------------	------------

II. PERSOANELE

CAPITOLUL I. PERSOANA FIZICĂ. NOȚIUNE

Noțiune

Potrivit primului alineat al art. 25 C. civ., „Subiectele de drept civil sunt persoanele fizice și persoanele juridice”, în timp ce alineatul al doilea al aceluiași articol califică persoana fizică drept „omul, privit individual, ca titular de drepturi și obligații civile”.

Etimologie

Etimologic, termenul de persoană provine din lat. *persona*, *ae*, care are semnificația de mască (de actor), rol, personaj, persoană^[1]. În sensul acesta, doctrina a subliniat că „așa cum actorul dotat cu mască și cu amplificatorul de voce al acesteia își poate juca rolul, se poate auzi și este auzit de către spectatori, așa și acel om care este dotat cu personalitate își poate juca rolul pe scena vieții, a societății, își poate asuma obligații și se poate bucura de drepturile sale”^[2].

Identificarea persoanei fizice

Atributele de identificare a persoanei fizice, așa cum le reglementează Codul civil, sunt:

- numele;
- domiciliul;
- reședința;
- starea civilă.

---

^[1] A se vedea GH. GUȚU, *Dicționar latin-român*, Ed. Științifică, București, 1997, p. 302.

^[2] E. POENARU, *Introducere în dreptul civil, Teoria generală. Persoanele*, Universitatea Europeană Drăgan, București, 1996, p. 211.

I. NUMELE

Legiuitorul reglementează în mod expres, ca drept al personalității, dreptul la nume al persoanei fizice, care include atât dreptul la numele stabilit, cât și la cel dobândit, potrivit art. 82 C. civ.

Sediul materiei

Art. 82-85 C. civ.

Definiție

Numele, compus din prenume și nume de familie, este acel atribut prin intermediul căruia o persoană este identificată deopotrivă în familie (prin intermediul prenumelui), cât și în societate (prin intermediul numelui de familie).

Legiuitorul reglementează și recunoaște oricărei persoane dreptul la numele stabilit sau dobândit^[1].

Caractere juridice

- legalitatea;
- inalienabilitatea;
- egalitatea;
- universalitatea;
- intangibilitatea;
- imprescriptibilitatea (extinctivă și achizitivă);
- personalitatea;
- obligativitatea;
- unitatea^[2].

---

[1] Art. 82 C. civ.

[2] Pentru mai multe detalii, a se vedea T. PRESCURE, R. MATEFI, *Drept civil. Partea generală. Persoanele*, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 351 și urm.

Dobândirea numelui

Numele de familie se dobândește ca efect al filiației^[1]. Vom avea în vedere 3 situații: dobândirea numelui copilului rezultat din căsătorie, dobândirea numelui copilului din afara căsătoriei și dobândirea numelui copilului care nu are stabilită filiația față de niciunul dintre părinți.

- ***Dobândirea numelui copilului rezultat din căsătorie***

În cazul copilului rezultat dintr-o căsătorie, vom avea în vedere două ipoteze:

1. Când părinții poartă un nume de familie comun

În acest caz, în acord cu dispozițiile art. 449 alin. (1) C. civ., **copilul urmează să poarte numele comun al părinților.**

2. Când părinții nu au același nume de familie

În această situație, legiuitorul reglementează două variante posibile:

- copilul va lua numele de familie al unuia dintre cei doi părinți;
- copilul va lua numele lor reunite.

Astfel, în cazul în care părinții cad de acord, vor stabili numele copilului, pe care îl vor declara la serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor.

Dacă, în schimb, nu există acord între ei, cea chemată să decidă asupra numelui de familie pe care îl va purta copilul este instanța de tutelă, care va comunica hotărârea definitivă către serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor unde a fost înregistrată nașterea^[2].

---

^[1] Art. 408 C. civ.: „Filiația față de mamă rezultă din faptul nașterii; ea se poate stabili și prin recunoaștere sau prin hotărâre judecătorească”, „Filiația față de tatăl din căsătorie se stabilește prin efectul prezumției de paternitate”, „Filiația față de tatăl din afara căsătoriei se stabilește prin recunoaștere sau prin hotărâre judecătorească, după caz”.

^[2] A se vedea art. 449 alin. (2) și (3) C. civ.

- *Dobândirea numelui copilului din afara căsătoriei*

În cazul unui copil născut în afara căsătoriei, vom avea în vedere următoarele ipoteze:

1. Când copilul are stabilită filiația numai față de unul dintre părinți

În acest caz, va lua numele de familie al părintelui față de care a fost stabilită mai întâi filiația^[1].

2. Când, ulterior, se stabilește filiația și față de cel de-al doilea părinte

În aceasta ipoteză, variantele posibile sunt:

- copilul să ia numele de familie al părintelui față de care s-a stabilit ulterior filiația;
- copilul să ia numele de familie reunite ale părinților lui.

Și în acest caz, decizia va fi luată:

- fie de părinți, prin consens;
- fie de instanța de tutelă, în lipsa consensului părinților.

3. Când copilul și-a stabilit filiația în același timp față de ambii părinți

În acest caz se aplică dispozițiile art. 449 alin. (2) și (3) C. civ.^[2]

- *Dobândirea numelui copilului care nu are stabilită filiația față de niciunul dintre părinți*

Conform art. 84 alin. (3) C. civ., „Numele de familie și prenumele copilului găsit, născut din părinți necunoscuți, precum și cele ale copilului care este părăsit de către mamă în spital, iar identitatea

---

[1] A se vedea art. 450 alin. (2) C. civ.

[2] „Dacă părinții nu au un nume comun, copilul ia numele unuia dintre ei sau numele lor reunite. În acest caz numele copilului se stabilește prin acordul părinților și se declară, odată cu nașterea copilului, la serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor”, conform art. 449 alin. (2) C. civ. „În lipsa acordului părinților, instanța de tutelă hotărăște și comunică de îndată hotărârea rămasă definitivă la serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor unde a fost înregistrată nașterea”, conform art. 449 alin. (3) C. civ.

acesteia nu a fost stabilită în termenul prevăzut de lege, se stabilesc prin dispoziția primarului comunei, orașului, municipiului sau al sectorului municipiului București în a căruia rază teritorială a fost găsit copilul ori, după caz, s-a constatat părăsirea lui, în condițiile legii speciale”.

Modificarea numelui de familie

Modificarea numelui de familie are loc ca efect al schimbărilor privind starea civilă a unei persoane.

Ipotezele în care intervine:

- **Schimbări privind filiația persoanei:**
  - când copilului găsit, născut din părinți necunoscuți sau părăsit în spital de mama a cărei identitate nu a fost stabilită, ulterior i se stabilește filiația față de unul sau ambii dintre părinți^[1];
  - când copilul din afara căsătoriei își stabilește ulterior filiația și față de celălalt părinte^[2];
  - când este admisă acțiunea în tăgada paternității^[3];
  - în cazul admiterii acțiunii în contestarea^[4] sau anularea recunoașterii de filiație.

---

^[1] A se vedea T. PRESCURE, R. MATEFI, *op. cit.*, p. 360.

^[2] „Modurile de stabilire a filiației. (1) Filiația față de mamă rezultă din faptul nașterii; ea se poate stabili și prin recunoaștere sau prin hotărâre judecătorească. (2) Filiația față de tatăl din căsătorie se stabilește prin efectul prezumției de paternitate. (3) Filiația față de tatăl din afara căsătoriei se stabilește prin recunoaștere sau prin hotărâre judecătorească, după caz” (art. 408 C. civ.).

^[3] Conform art. 429 alin. (1) C. civ., „Acțiunea în tăgada paternității poate fi pornită de soțul mamei, de tatăl biologic, precum și de copil. Ea poate fi pornită, sau după caz continuată, și de moștenitorii acestora, în condițiile legii”.

^[4] „Orice persoană interesată poate contesta oricând, prin acțiune în justiție, filiația stabilită printr-un act de naștere ce nu este conform cu posesia de stat”, conform art. 421 alin. (1) C. civ.

- *Adopția*^[1]:
  - încuviințare;
  - încetare (prin desfacere, anulare sau constatare a nulității).

- *Căsătoria*:
  - încheiere
  - desfacere
  - declararea nulității

- *Schimbarea numelui pe cale administrativă*

Legiuitorul român reglementează posibilitatea de schimbare a numelui pe cale administrativă.

În acest sens, Codul civil prevede, în cuprinsul art. 85, faptul că „Cetățenii români pot obține, în condițiile legii, schimbarea pe cale administrativă a numelui de familie și a prenumelui sau numai a unuia dintre acestea”.

În același sens dispune și art. 52 din Legea nr. 105/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, precum și pentru abrogarea Ordonanței Guvernului nr. 41/2003 privind dobândirea și schimbarea pe cale administrativă a numelor persoanelor fizice^[2]. Astfel, conform alin. (2) și (3) al textului de lege anterior indicat, cererile de schimbare a numelui sunt considerate întemeiate în următoarele ipoteze:

- când numele este format din expresii indecente, ridicole ori transformat prin traducere sau în alt mod;
- când persoana în cauză a folosit, în exercitarea profesiei, numele pe care dorește să îl obțină, făcând dovada cu privire la aceasta, precum și asupra faptului că este cunoscută în societate sub acest nume;
- când, din neatenția ofițerilor de stare civilă ori ca urmare a necunoașterii reglementărilor legale în materie, au fost efec-

---

[1] „Adopția este operațiunea juridică prin care se creează legătura de filiație între adoptator și adoptat, precum și legături de rudenie între adoptat și rudele adoptatorului”, conform art. 451 C. civ.

[2] M. Of. nr. 412 din 29 aprilie 2022.

tuare mențiuni greșite în registrele de stare civilă ori au fost eliberate certificate de stare civilă cu nume eronate, în baza cărora au fost eliberate alte acte;

- când persoana în cauză are nume de familie sau prenume format din mai multe cuvinte și dorește simplificarea acestuia;
- când persoana în cauză este cunoscută cu un prenume și dorește adăugarea acestuia la prenumele inițial, cu respectarea dispozițiilor legale privind numărul maxim de cuvinte din care poate fi format prenumele;
- când persoana în cauză poartă un nume de proveniență străină și solicită să poarte un nume românesc;
- când persoana și-a schimbat numele de origine străină într-un nume românesc, pe cale administrativă, și dorește să revină la numele dobândit la naștere sau purtat anterior;
- când părinții și-au schimbat numele pe cale administrativă, iar copiii solicită să poarte un nume de familie comun cu al părinților lor, cu respectarea dispozițiilor art. 41⁴ din Legea nr. 119/1996^[1];
- când persoana în cauză solicită să poarte un nume de familie comun cu al celorlalți membri ai familiei;
- când unul dintre soți sau ambii dorește/doresc schimbarea numelui de familie comun sau reunit purtat în timpul căsătoriei, cu respectarea dispozițiilor art. 282 din Legea nr. 287/2009, republicată, cu modificările ulterioare^[2], și cu consimțământul celuilalt soț, dat în formă autentică sau în fața ofițerului de stare civilă;
- când persoana în cauză face dovada că a fost recunoscută de către părinte ulterior înregistrării nașterii, în formele prevăzute la art. 416 alin. (1) din Legea nr. 287/2009, republicată, cu modificările ulterioare, însă, întrucât nu s-a încuviințat și purtarea numelui de familie al acestuia, nu există altă posibilitate de dobândire a numelui părintelui decât pe cale administrativă;
- când prenumele purtat este specific sexului opus;

---

[1] Republicată în M. Of. nr. 339 din 18 mai 2012.

[2] Republicată în M. Of. nr. 505 din 15 iulie 2011.

- când persoanei i s-a încuviințat schimbarea sexului prin hotărâre judecătorească și solicită să poarte un prenume corespunzător, prezentând hotărâre judecătorească definitivă;
- când persoana în cauză are numele schimbat în străinătate și nu are act administrativ străin, făcând dovada cu privire la aceasta cu pașaportul/actul de identitate emis de autoritățile străine;
- când persoana în cauză a adoptat minori și dorește ca aceștia să poarte un alt prenume;
- când căsătoria a încetat prin moartea sau prin declararea judecătorească a morții unuia dintre soți, iar soțul supraviețuitor solicită să revină la numele de familie purtat anterior căsătoriei ori la numele de familie dobândit la naștere;
- când în urma divorțului un fost soț revine la numele de familie purtat anterior și care provine dintr-o altă căsătorie, de asemenea desfăcută prin divorț, și dorește să poarte numele dobândit la naștere;
- când în urma divorțului un fost soț păstrează numele de familie purtat în căsătorie și dorește un nume purtat anterior căsătoriei sau numele dobândit la naștere;
- când în urma încetării căsătoriei prin moartea sau prin declararea judecătorească a morții unuia dintre soți celălalt soț se recăsătorește și, ca urmare a desfacerii acestei căsătorii, acesta dorește să poarte numele de familie dobândit la naștere;
- când fostul soț dorește să poarte numele de familie pe care l-a avut în căsătorie, pentru a avea un nume comun cu copiii, cu consimțământul fostului soț, dat în forma autentică sau în fața ofițerului de stare civilă;
- când părinții au divorțat, iar părintele care a revenit la numele de familie avut anterior căsătoriei solicită pentru copil să poarte același nume de familie cu el;
- când s-a desfăcut adopția unei persoane căsătorite care are copii minori și în urma desfacerii adopției persoana în cauză revine la numele de familie avut înainte de adopție și dorește schimbarea numelui de familie al copilului/copiiiilor pentru a purta nume de familie comun;

- când unul dintre soți, la încheierea căsătoriei, a luat numele de familie al celuilalt soț, nume pe care acesta l-a dobândit prin adopție, iar ulterior încheierii căsătoriei are loc desfacearea adopției și celălalt soț dorește să poarte nume de familie comun cu acesta;
- când părintele căruia i-a fost încredințat un minor în urma divorțului solicită ca acesta să-i poarte numele de familie dobândit ca urmare a încheierii unei noi căsătorii, cu consimțământul soțului și al celuilalt părinte al minorului, dat în formă autentică sau în fața ofițerului de stare civilă.

Enumerarea pe care o face legiuitorul nu este una limitativă, adăugând la ipotezele expres reglementate și „alte cazuri temeinic justificate”.

II. DOMICILIUL

Sediul materiei

Art. 86-97 C. civ.

Etimologie

Termenul provine din lat. *domicilium*, *ii*, cu sensul de locuință, casă, sediu^[1].

Dreptul la domiciliu și la reședință

Legiuitorul reglementează în mod expres dreptul la domiciliu și la reședință, stabilind că „cetățenii români au dreptul să își stabilească sau să își schimbe, în mod liber, domiciliul sau reședința, în țară sau în străinătate, cu excepția cazurilor anume prevăzute de lege”^[2].

Constituția României prevede, în cuprinsul art. 27 alin. (1), că „Domiciliul și reședința sunt inviolabile. Nimeni nu poate pătrunde sau rămâne în domiciliul ori în reședința unei persoane fără învoirea acesteia”.

---

[1] GH. GUȚU, *op. cit.*, p. 144.

[2] Art. 86 alin. (1) C. civ.

Definiție

Conform art. 87 C. civ., „Domiciliul persoanei fizice, în vederea exercitării drepturilor și libertăților sale civile, este acolo unde aceasta declară că își are locuința principală”.

Caractere juridice

- obligativitatea^[1];
- unicitatea^[2];
- stabilitatea;
- inviolabilitatea^[3];
- imprescriptibilitatea;
- universalitatea;
- personalitatea;
- opozabilitatea *erga omnes*^[4].

Tipuri de domiciliu

- *Domiciliu de drept comun*

Este „domiciliul pe care o persoană fizică și-l alege în mod liber, stabilindu-și locuința statornică într-o anumită localitate, corespunzătoare propriilor interese”^[5].

Art. 26 alin. (1) din O.U.G. nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români^[6], pre-

---

[1] Legiuitorul instituie și o prezumție de domiciliu, astfel că atunci când domiciliul nu este cunoscut, reședința va fi considerată domiciliu, iar în lipsa unei reședințe, persoana fizică va fi considerată că domiciliază la locul ultimului domiciliu. Dacă, însă, acesta nu se cunoaște, se consideră că persoana are domiciliul la locul unde se găsește aceasta – a se vedea, în acest sens, dispozițiile art. 90 alin. (1) și (2) C. civ.

[2] A se vedea, în acest sens, art. 86 alin. (2) C. civ. și art. 26 alin. (2) din O.U.G. nr. 97/2005 [„Cetățenii români nu pot avea în același timp decât un singur domiciliu și/sau o singură reședință. În cazul în care aceștia dețin mai multe locuințe, își pot stabili domiciliul sau reședința în oricare dintre ele”].

[3] Art. 27 alin. (1) din Constituția României.

[4] Pentru mai multe detalii, a se vedea T. PRESCURE, R. MATEFI, *op. cit.*, p. 367.

[5] M.N. COSTIN, C.M. COSTIN, *Dicționar de drept civil de la A la Z*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2007, p. 343.

[6] Republicată în M. Of. nr. 719 din 12 octombrie 2011.

văd că aceștia „au dreptul să își stabilească sau să își schimbe, în mod liber, domiciliul ori reședința, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege”.

Dovada domiciliului se face cu mențiunile din cartea de identitate, conform art. 91 alin. (1) C. civ.

- *Domiciliu legal*

- minorul care nu a dobândit capacitate deplină de exercițiu își are domiciliul la părinții săi sau la acela dintre părinți la care el locuiește în mod statornic^[1], conform art. 92 alin. (1) C. civ.;
- dacă părinții au domiciliu separate și nu cad de acord la care dintre aceștia va avea domiciliul minorul, instanța de tutelă (după ascultarea părinților și a copilului care a împlinit 10 ani), va decide domiciliul minorului, conform art. 92 alin. (2) C. civ.;

Reținem că locuința minorului, stabilită prin aplicarea regulilor anterior menționate, nu poate fi schimbată în lipsa acordului părinților decât în acele cazuri expres prevăzute de lege, conform dispozițiilor art. 496 alin. (3) C. civ. Totodată, „dacă afectează exercițiul autorității sau al unor drepturi părintești, schimbarea locuinței copilului, împreună cu părintele la care locuiește, nu poate avea loc decât cu acordul prealabil al celuilalt părinte”^[2], iar, dacă părinții nu se înțeleg, va decide instanța de tutelă conform interesului superior al minorului^[3].

- în anumite situații prevăzute de lege, domiciliul minorului poate fi la bunici, la alte rude sau la persoane de în-

---

[1] În acest din urmă caz, „părintele la care copilul nu locuiește în mod statornic are dreptul de a avea legături personale cu minorul, la locuința acestuia. Instanța de tutelă poate limita exercițiul acestui drept, dacă aceasta este în interesul superior al copilului”, potrivit dispozițiilor art. 496 alin. (5) C. civ.

[2] Art. 497 alin. (1) C. civ.

[3] A se vedea art. 497 alin. (2) C. civ.

credere, cu consimțământul lor sau la o instituție de ocrotire^[1], conform art. 92 alin. (3) C. civ.;

- domiciliul minorului, în cazul în care numai unul dintre părinții săi îl reprezintă ori în cazul în care se află sub tutelă, precum și domiciliul persoanei care beneficiază de tutelă specială este la reprezentantul legal, în afară de cazul în care pentru aceasta din urmă instanța de tutelă dispune altfel, conform art. 92 alin. (4) C. civ.;
- copilul lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea părinților săi și supus unor măsuri de protecție specială își are domiciliul la instituția, familia sau la persoanele cărora le-a fost dat în plasament, conform art. 93 C. civ.;
- persoana dispărută, cu privire la care s-a instituit o curatelă asupra bunurilor sale, are domiciliul la curator, dacă acesta este îndreptățit să-l reprezinte, conform art. 94 C. civ.;
- în cazul numirii unui curator special pentru administrarea bunurilor succesoriale, cei chemați la moștenire au domiciliul la curator, dacă acesta este îndreptățit să îi reprezinte, conform art. 95 C. civ.

- *Domiciliul profesional*

Conform art. 96 C. civ., „Cel care exploatează o întreprindere^[2] are domiciliul și la locul acelei întreprinderi, în tot ceea ce privește obligațiile patrimoniale ce s-au născut sau urmează a se executa în acel loc”^[3].

Domiciliul profesional este o *excepție de la unicitatea domiciliului*, coexistând cu cel de drept comun.

---

[1] „În situația în care părinții minorului aflat, în condițiile legii, în centre specializate aflate sub autoritatea serviciilor publice de asistență socială nu sunt cunoscuți sau nu pot fi identificați, domiciliul minorului este la adresa centrului respectiv” [art. 27 alin. (4) din O.U.G. nr. 97/2005].

[2] „Constituie exploatarea unei întreprinderi exercitarea sistematică, de către una sau mai multe persoane, a unei activități organizate ce constau în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, indiferent dacă are sau nu scop lucrativ”.

[3] Art. 96 C. civ.

- *Domiciliul ales*

„Părțile unui act juridic pot să aleagă un domiciliu în vederea exercitării drepturilor sau a executării obligațiilor născute din acel act”, conform art. 97 alin. (1) C. civ.

În acest caz, alegerea domiciliului se va face în scris, nu se prezumă.

Dovada domiciliului

Conform art. 28 alin. (1) din O.U.G. nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români, dovada domiciliului se poate face cu:

- acte încheiate în condițiile de validitate prevăzute de legislația română în vigoare, privind titlul locativ;
- declarația scrisă a găzduitorului, persoană fizică sau persoană juridică, de primire în spațiu, însoțită de unul dintre documentele prevăzute la lit. a) sau, după caz, la lit. d) din art. 28 alin. (1) din O.U.G. nr. 97/2005;
- declarația pe propria răspundere a solicitantului, însoțită de nota de verificare a polițistului de ordine publică, prin care se certifică existența unui imobil cu destinație de locuință și faptul că solicitantul locuiește efectiv la adresa declarată, pentru persoana fizică ce nu poate prezenta documentele prevăzute la lit. a) sau, după caz, la lit. d) din art. 28 alin. (1) din O.U.G. nr. 97/2005, când proprietarului sau persoanei interesate nu i-au fost emise în condițiile de validitate prevăzute de legislația română în vigoare actele privind titlul locativ;
- documentul eliberat de autoritatea administrației publice locale, din care să rezulte că solicitantul sau, după caz, găzduitorul acestuia figurează înscris în Registrul agricol, cu imobil cu destinație de locuință;
- actul de identitate al unuia dintre părinți sau al reprezentantului său legal ori actul de încredințare, însoțit, după caz, de unul din actele prevăzute la lit. a), b) și d) din art. 28 alin. (1) din O.U.G. nr. 97/2005, în cazul minorilor care solicită eliberarea unui act de identitate;

- documentele stabilite prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Afacerilor Interne, în cazul victimelor traficului de persoane^[1].

III. REȘEDINȚA

Definiție

„Reședința persoanei fizice este în locul unde își are locuința secundară”^[2], conform art. 88 C. civ.

Așa cum am văzut mai sus, „reședința va fi considerată domiciliu când acesta nu este cunoscut”^[3].

Dovada reședinței

Dovada reședinței se face cu mențiunile cuprinse în cartea de identitate.

Mențiunea privind stabilirea reședinței:

- se va înscrie la solicitarea persoanei fizice care locuiește mai mult de 15 zile la adresa la care are locuința secundară^[4];
- se acordă pentru perioada cerută, fără ca aceasta să poată depăși un an, având valabilitate cât timp persoana locuiește în mod efectiv la adresa pe care a declarat-o ca locuință, urmând ca, la expirarea termenului, persoana să poată solicita înscrierea unei noi mențiuni privind stabilirea reședinței^[5].

---

[1] Republicată în M. Of. nr. 719 din 12 octombrie 2011.

[2] „Alta decât cea de domiciliu”, potrivit art. 30 din O.U.G. nr. 97/2005.

[3] Art. 90 alin. (1) C. civ.

[4] A se vedea art. 31 alin. (1) din O.U.G. nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români.

[5] A se vedea art. 31 alin. (2) din O.U.G. nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români.